

JÁTÉKSZÍNI

ZSÉBKÖNYV,

1845-ik

É V R E.

202

E R D É L Y'

NAGY LELKÜ FIAINAK

ÉS

LEÁNYAINAK

MÉLY TISZTELETTEL

AJÁNLJÁK

A' DALSZÍNTÁRSASAG' SUGOI.

KOLOZSVÁRTT

NYOMTOTT AZ EV. REF. FÖISKOLA' KÖNYV-ÉS KÖNYVDAJÁBAN.

IF. TILSCH JÁNOS ÁLTAL.

1848-49. ÉVI FORRADALOM

1848-49. ÉVI FORRADALOM

Ó nemzetiségnek tiszta szelleme!
Ne hadd kihalni bennünk a reményt,
Vigasztaljon meg égi szózatod:
Kik éltünket áldozzuk neked,
Mond, úgy-e, koldusbotra nem jutunk.

ERDELYI MUZEUM
KÖNYVTÁRA

SZIGLIGETI

114053

ELŐSZÓ.

A' jelenleg Kolozsváron működő, 's csekély kivétellel a' pesti nemzeti színház tagjaiból alakított dalszintársaság' igazgatói névszerint Szerdahelyi József, Havi Mihály és Szabó József, olly célból szerkezenek egy a' vidék igényeinek megfelelő dalszintársaságot: hogy a' középponti színházat alapító hon távolabb vidékei is élvezhék áldozatjuk ha bár csekély gyümölcsét. Reménylék ezáltal a' nemzeti színészetet homályosító előítélet vastag fátyolát némikép ritkítani; s a' bátortalan és szerényebb talentumoknak biztos mezőt nyújthatni önkimivelésökre. Nem is száméltak sem költséget, sem fáradságot, hogy a' útüzött irányukat megközelíthessék. — — Ennélfogva 1844 év virágvasárnapján elindítván Pestől társaságukat egyenesen a' vendégszerető épületü ősmagyar szegedi közönség kebelébe szállíták, hol szünni nemtudó pártfogásban részesült. A' társaság feszült szorgalommal tanults készült egy feltékenyen táplált terv kivitelére, melly az idegen 's édes nyelvünket és nemzetiségünket gyöngítő és a' honninal sok tekintetben előnyöbbséggel német színészet előlése, vagy hitelének megrendítésében áll. Első kirándulását ennélfogva a' legelső fészkeből Temesvárra — hol az idegen nem tulságos pártfogásban részesül — tevé, 's ott

eddigelé hallatlan öröm-részvétellel fogadtatott. — Rövid itt mulatása után Aradra rándult, hol a közönség azt egyhangulag minden eddigi idege szintársaságnál följebb emelé; innen Váradra é Kolozsvárra utazott, hol szinte kitünő pártfogásban részesült; még ezútolsó őt vendégszeretőleg, a' téli szakra elfogadá.— Nyári, mindenütt elismeréssel jutalmazott pályáját bevégezvén az őszi hónapokra megint Szegedre ment a' társaság, hol régi szivességgel fogadtatott, és azon kikért igéretnel bocsátott el, hogy kolozsvári pályája után, ismét keblükbe térend. És így kezdé meg November közepén kolozsvári pályáját mellyen hogy részvétet arasson, 's fen kitűzöt célját elérje, minden becsületes módot megkísértend.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ROLOZSVÁRI DALSZÍNTÁRSASÁG SZEMÉLYZETE.

IGAZGATÓK:

SZERDAHELYI JÓZSEF, HAVI MIHÁL,
SZABÓ JÓZSEF.

SZÍNÉSZTAGOK:

Albisi László, ügyelő.	Kacvinszky János.
Almási István, rendező.	Kovács Soma.
Balácsi József.	If. Kovács János.
Bicskei Gáspár.	Nagy Károly.
Bolyáki Elek.	Pergő Celesztin, ren- dező.
Boldog Lajos.	Szerdahelyi József.
Dózsa József.	Szerdahelyi Kálmán.
Döme Lajos.	Szabó József.
Fekete Sándor.	Szombati Vilmos.
Gyulai Ferenc, rendező.	Zsivora József.
Havi Mihál.	Zarka Eduard.
Hódi János.	
Károlyi Lajos.	

SZÍNÉSZNŐK:

Baranyiné.	Farkas Józsefa.	Laczkóné.
Baláczsiné.	Haviné.	Szerd. Nelli.
Bertényi Julia.	Kacvinszkiné.	Szelestinyi Jul.
Dériné.	Krausz Lora.	Szabóné.
Éder Luiza,	Lukácsi Antonia.	Szentpéteriné.
Erkelné.	Molnárné.	Tóth Róza.

SUGÓK.

Dalját. Dózsa József.
Színját. Görbe Ferdinánd.

Karmester : **Kartanító :**
Böhm Gusztáv. **Laczkó László.**

Társaság 1-ső hegedüse :
Krbl János.

Gépész: **Baletmester:**
Döme Lajos. **Kajetán Leopold.**

Diszitő : **Ruhatárnok :**
Mészáros István, **Grim János.**
öt segéddel. **két segéddel.**

Kellékszerző : **Színlap osztó :**
Barczánfalvi Zsigmond. **Négy.**

Egy páholynyitó. Három jegyszedő. Négy
színházi szolga. Egy fűtő.

TÁRSASÁGTÓL ELMENTEK :

Boldog Lajos. **Éder Luiza.**
Balácsi József. **Baranyiné.**
Zarka Eduard. **Balázsine.**
Nagy Károly. **Molnárné.**
Tóth Róza.

MEGHALT :

Vasadi József, sugó.

— 7 —
1844.

J E G Y Z É K E

AZ ELŐADOTT SZÍNDARABOKNAK.

SZEGEDEN.

aprilis

3. Szökött katona.
1. Tündér kastély.
3. Norma.
4. Szökött katona.
3. Falusi lakodalom.
1. Ezred leánya.
1. Szökött katona, (Erkelné javára.)
2. Ördög naplója.
1. Elevenholt házaspár, Stiegler hangversenye.
4. Londoni koldusok.
7. Bájital.
3. Ezred leánya.
1. Szevillai borbély. (Schön vendégjátéka.)

majus.

- . Lázár a' pásztor.
- . Norma. (Schön vendégjátéka.)
- . Szökött katona.
- . Tisztújítás.
- . Bájital.
- . Mérgesnő és Stromayer hangversenye.
- . Londoni koldusok.
- . Peleskei notárius.
- . Alvajáró.
- . Michán családja.
- . Babérfa és koldusbot.

19. Szökött katona.
23. Garboncás diák.
25. Alvajáró.
26. Nagyidai czigányok.
28. Norma.
30. Hiszen csak tréfa.

junius.

1. Tisztújítás.

TEMESVÁRTT.

3. Szökött katona.
4. Bájital.
5. Szökött katona.

SZEGEDEN.

8. Alvajáró és Roth ködfátyolképei.
9. Két pisztoly.
11. Charlotte kapitány és Roth ködfátyolképei.
12. Mérgesnő és Roth ködfátyolképei.
13. Szökött katona. (Szegények számára.)
15. Ezred leánya.
16. Két pisztoly.
17. Párizs éjjel.

ARADON.

22. Szökött katona.
23. Micbán család.
25. Bájital.
27. Tündér kastély, és Roth ködfátyolképei.
28. Elevenholt házaspár és Roth ködfátyolkép
29. Alvajáró.

julius.

1. Londoni koldusok.
2. Norma.

3. Charlotte kapitány.
4. Két pisztoly.
6. Szevillai borbély.
7. Szökött katona.
8. Tisztújítás.
9. Két pisztoly.
0. Ezred leánya.

NAGYVÁRAD.

3. Szökött katona.
4. Ezred leánya.
6. Norma.
7. Két pisztoly.
8. Londoni Koldusok.
0. Bájital.
1. Garbancás Diák.
3. Szevillai Borbély.

KOLOZSVÁRTT.

7. Marcsa.
9. Norma.
0. Két pisztoly.
1. Londoni koldusok.

augustus.

1. Tisztújítás.
3. Bájital.
4. Két pisztoly.
6. Mari, ezred leánya.

NAGY VÁRAD.

1. Peleskei Notárius.
3. Alvajáró.
5. Szökött katona.

17. Ezred leánya.
18. Tékozló.
20. Charlotte kapitány és Hahnnel hegedü hangversenye.
22. Velencei nő.
24. Ezred leánya.
25. Mátyás Diák.
27. Szevillai borbély.
29. Belizár.
31. Zsidó.

september.

1. Két pisztoly.
2. Micbán család. (Szegények javára.)
3. Zsidó.
4. Farsangi iskola. (Károlyi javára.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj
SZEGED.

9. Szökött katona.
0. Mátyás diák.
2. Velencei nő.
4. Zsidó.
5. Tékozló.
7. Ezred leánya.
9. Farsangi iskola.
1. Belizár.
2. Mátyás Diák.
4. Norma.
6. Notredámei toronyőr.
8. Zsidó.
9. Lumpacivagabundus.

october.

1. Maresa.
3. Aspásia, ördög leánya.

5. Varázs kert.
6. Zsidó.
7. Két pisztoly.
8. Belizár.
9. Kinizsi. (Zsivora javára.)
12. Örökség.
13. Szökött katona.
15. Bűvös vadász.
16. Mátyás diák.
17. Belizár.
19. Házasság dobszónál.
20. Egyveleg.
21. Nemesek hadnagyja.

NAGYVÁRAD.

28. Zsidó. Szigligeti mint vendég.
29. Nemesek hadnagyja.
30. Belizár.
31. Örökség.

november.

1. Bűvös vadász.
3. Sok a' jóból.
5. Marcsa.
6. Varázs kert.
7. Mátyás diák.
9. Örökség.
10. Fekete asszony.
11. Szökött katona. (Kaczvinczky javára.)

KOLOZSVÁRTT

november.

17. Zsidó.
18. Belizár.

0. Örökség.
1. Marcsa.
3. Szökött katona.
4. Mátyás diák.
6. Alvajáró.
8. Charlotte kapitány.
0. Nemesek hadnagya.

december

1. Fekete asszony.
3. Lázár a' pásztor.
5. Norma.
7. Farsangi Iskola.
8. Encensdorfi Postalegény.
0. Kinizsi.
4. Velencei nő.
5. Oszár.
7. Ezred leánya.
9. Peleskei Notárius.
1. Ligeti Kastély.
6. Tékozló.
8. Fekete Domino. (Szerdahelyi Nelli jutalma.)
9. Zsidó.
0. Elevenholt házaspár és Dupuis János, első hercules és küzdő, nagy gymnastikai és áthlétaik erő és műelőadása.
1. Eléggett ház és Dupuis műelőadása.

1845-ik januarius.

1. Farsangi Iskola.
2. Alvajáró.
4. Éljen az egyenlőség. (Almási jutalmául.)
5. Két pisztoly.
6. Babérfa és koldusbot.

7. Fekete Domino. (Laczkó jutalmául.)
9. Mérges nő és Dupuis műelőadása.
11. Hiszen csak Tréfa.
12. Notredamei toronyőr.
13. Marianna.
15. Örökség.
17. Ezred leánya.
19. Garaboncás Diák.
22. Angelo.
24. Linczig János. (Celestin jutalmául.)
26. Majom és vőlegény.
28. Bájital. (Hidelvei népiskola felsegállítására.)
31. Bál-éj.

februarius.

2. Harmincz év egy kártyás életéből.
3. Fársáangi Tréfák.
6. Bál-éj. (Lukácsi Antonia javára.)

BÁL-ÉJ

DAIJÁTÉK 5 FELVONÁSBAN

IRTA

S C R I B E.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FRANCZIÁBÓL FORDITOTTA

SZERDAHELYI JÓZSEF.

ZENÉJÉT

D. F. E. AUBER.

SZEMÉLYZET.

<p>GUSZTÁV, svéd herceg. REITERHOLM, kedvenceze. AMALIA, neje. RIBBING, gróf } DEHORN, gróf } összeesküdtek ARMSELT, hadminister. OSCAR, herceg apródja. ADVERSON, joslónő. CHRISTIAN, vén hajóslegény. ROSLIN, szobrász. SERGEL, festő. KAULBART, táncmester.</p>		<p>*Havi. Szerdahelyi. Szerd. Nelli. Szabó. Szombati. Zsivora. Lukácsi Anton Dériné. Zsivora. Bojáki. Bicskei. Kaetán.</p>
---	--	---

Udvariak, küldöttek, őrtisztek, hajóslegények.
katonák, báli vendégek, táncosok.

*) E' kiosztással adatott legelőször a' kolozsvári színpado
januar 31-én 1845.

ELSŐ FELVONÁS.

(Kihallgató terem — jobbról ajtó, melly a' herceg szobáiba vezet).

1-ső JELENÉS.

Dehorn, Ribbing, Armselt, Kaulart, udvariak, örtisztek, Roslin, Sergel-szin mélyében több küldötje a' polgároknak s parasztoknak. A' nyitott középajtónál két ránátos őr, kik fel-'s alájárnak.

Car. Ó szenderedj, aludj hazánknak fénye.

Edes nyugalm száljon reád.

Te vagy csupán hiv népeid reménye,

'S érted viraszt egész hazád!

Dehorn (Ha! nem soká fegyverünk őt ma érje
Ribbing) Tyran! átok száljon reád.

Majd törve lesz általunk az önkénye

'S megátkozand saját hazád.

Dehorn (fére) Lám várakozni hagy a' herceg
minket itt,

'S figyelmre nem veszi országa nagyjait,

Itt polgár, katona, ott táncos egy velünk.

Ribbing (félre) Sőt, hogy magát költőnek
mutassa,

A' verselésben is oly nagy kedvet talál

'S önkezével írja a' legszebb dalokat.

Oskár (*a' herceg előtt ajtót nyit*) A' herceg jó.
Mind. Igen ő!

3-ik JELENÉS.

(*Voltak herceg reggeli öltönyben.*)

Herceg (*minyjákat köszönti — a' tisztékhez:*
Katonák! Barátim! és ti nemes vitézek!
(*küldöttekhez, kiktől Oskár elszedi az*
esedező leveleket).

Fiaim, hiveim! jöjjetek, hogy atyátok
A' könyeket törölje le arcátokról,
Azért vagyok atyátók én!

Roslinhoz lép, udvariasan vállára üt
Üdv neked! Apollo lelke lengjen tefelet-
ted ifju művészem

Sergelhez: És te hazánk első szobrása
Örök leszen neved, 's műveid érdeme. —
Érdemitek fénye rám is sugárzik,
Hozand ez udvaromra annyi hírt, nevet.
'S azon sok palmaágból szakasztom a'
babért,
'S abból legyen koszorúm,
Mellyel fejem felékesítem.

—
Ti adtok életemnek
Dicső hírt nevemnek
Gyönyört egész életemnek
'S nekem babért ez ad.
Ti adtok ám magának
Dicső fényt e' hazának,
'S örvend saját javának,
Hazánk, ha így halad.

Kaulbart (*tisztelettel a' herceghez*) Uram!

Herceg. Szólj, mit kívánsz?

Kaulbart }
 Armselt } A' törvényes szabályról } iratot
 Skár } A' hólnap adandó bálról } nyujtanak.

Herceg Téged főképp a' bál
 Legjobban érdekel. —

No mi még?

Armselt Teljesítve van már a' parancs!

Herceg Mit a' szegények ügyében rendelék

Betöltve legyen az,

Hiveim hű ragaszkodása neveli

Keblem örömét — Mi még? —

A' hajós sereg készen álljon,

Az Arsenál fegyverrel ellátva legyen

Ügy tovább semmitől nem rettegünk,

'S reánk a' béke vár

'S reánk a' békepálma vár — (*olvas*)

Jólvan, majd aláírom.

Scar (*iratot nyújt a' hercegnek*)

A' dámák név-sora

Van itten felírva.

Herceg (*végig nézi*) Épen ezt vártam én — (*olvas*)

„A' Gotlandi hercegnő“

„És Holberg szép leánya“

„Reiterholm felesége, Amalia!“

Scar Különös! egy idő óta már

Többször tapasztalom

Hogy az én hercegem

E' névre elpirul.

Herceg

Minő felséges lesz a' bál

Pompa-fényben lesz minden ott. (*félre*)

Ő szép csak ő leszen az innep fénye!
Ott látom majd a' dicsőt,
Ma betelik keblem reménye,
Dobog szívem meglátni őt. —

De horn, Riblig.

(félre a' herceget jelelve)

Üt nem sokára az ő vég órája
Tyrant tekint benné szabad hazánk
Kivégzi őt megsértetett hazája
De még titok mit vállalánk

Kar

Menjünk tehát és hagyjuk őt magára.

Gondja léssen ő neki ránk

Készítse tervét hazánk javára,

Áldja őt minden-ha szánk!

BCU Cluj Central University Library Cluj

3-ik JELENÉS.

Herceg, Oscar, Reiterholm.

Herceg Oscarhoz

magamra hagyj!

Oscar

*(megy és találkozik Reiterholmmal, ki balra
jó halkán mondja neki :)*

Uram magára lenni kíván,

De barátja Reiterholm maradhat itt ve
Bármely időben is *(el)*,

Reiterholm *(félre)*.

Arcája minő komor.

Herceg

Te vagy minden reményem Amalia Amal
(észreveszi Reiterholmot, sebesen felugr)

Ó ég! a' férje itt;

Reiterholm

Mit kíván még tovább az én jó hercegem?
Midőn cárokat fenyt fegyverével,
Midőn egész Europa csodálja tetteit.

Herceg

Ez a' hírnek elég, de a' szívnek nem ám.

4-ik JELENÉS.

Voltak Kaulbart — udvariak, Oscar, Kaulbart több actákat hoz 's a' hercegnek nyújtja)

Herceg

nehányat közlök aláír — egyiknél megáll —

De mit látok? egy számüzetés!

Valljon mit véthetett ez asszony?

Mi kárt okozhatott ő?

Kaulbart

Ez egy bűvös, kinek a' buta köznép hiszen.

A' neve Adverson.

Oscar

Adverson? mondja ön? ama híres Sibilla.

Kit titkon felkeresnek polgárok 's hercegek?

Kaulbart

A' város tulfelén van az ő lakhelye.

Sok gyanus emberek nála

Találnak menedék helyet;

Én azért számüzöm őt!

Oscár

De én oltalmazom őt!

Olvassa csillagokból

Sorsát mindenkinek,

'S megtudni kártyájából

A' mik leendenek.

A' nagy dámák mit írnak,
A' leányok mikor sirnak,
Mindjárt megtudja ő,
Hol van a' bökkenő?

Nohát menjünk mi is hozzája,
Hogy áll az ő kártyája?
Mit mond nekünk?
'S mi történik velünk?

Társa van ezer,
Segit Lucifer.

Nála ki-ki találhat

Bübajos cseppeket.

Melly által vagy elválhat

Vagy kapcsol sziveket,

A' kik szeretni félnek;

Vagy házasságban élnek,

Ott töltik kedvöket

'S adják erszényöket.

Nohát mennyünk mi is hozzája,
hogy áll az ő kártyája?

Mit mond nekünk,

'S mi történik velünk?

Társa van ezer

'S segít Lucifer.

K a u l b a r t

Számüzni kell tehát.

O s c a r

Jobb lesz kegyelmet adni.

H e r c e g

Igy nem lehet őt megítélni;

De az igazt napfényre hozni,

En erre már egy jobb módot találtam.

Mind

No mi az?

Herceg

Még ma áruhába öltözünk

És úgy megyünk szemünkkel látni őt

Reiterholm

'S te ten magad?

Herceg

Igen magam — 's azt tartom én

Hogy egy uralkodó mindent ön szemével
lásson. —

Oscar

E' gondolat méltó hozzád uram.

BCU Hercegi Central University Library Cluj

No rajta hát, mi ott vígan leszünk.

Mind

Víg tréfa közt ma egyesítve

Ott leszünk álköntösbe rejtve

Ma udvarunk felejtjük el

E' napot vígan töltjük el.

Reiterholm

Ha! a' gonoszok egyesítve,

Arulás van a' szívökbe rejtve,

Gyilkot fedez ez a' lepel,

Azt hogy ha én nem rántom el.

Dehorn (*titkon Ribbinhez*)

Ha hát ez a' történet

Ma célra elsegítne,

Az alkalom ma kedvez.

Ribbing (*félre*)

Vesztit ott érheti.

Reiterholm (*titkon a' herceghez*)
Jobb ha el nem megyünk.

Herceg
E' kaland hoz gyönyört.

Reiterholm
Ha ott veszély fenyegetne.

Dehorn, Ribbing
Reiterholm félelmes nekünk.

Reiterholm
(*ki ezt meghallá, kinyomásul félre*)

Ma veszni kell az árulónak,
Több katonát vigyázni rendelek közel
Hercegem életét nekem megmenteni kell

Herceg (*az udvariakhoz*)
Látatlanul tehát osszuk el így magunk
Titkon megyünk 's a' boszorkánnyal talál-
kozunk,

(*Oskárhoz*) No most hamar siess tehát
És szerezz' számomra egy hajós ruhát.

Oscar
Megyek én is?

Herceg
Eljöhetsz! (*többiekhez*) Elég! akármí le-
gyen,

Két órákor mindnyájan ott legyünk

Oscar
Uram! mi ott leszünk!

Herceg
Ki engemet szeret, onnan el nem marad

Kar (*vig tréfa közt*)
Ma udvarunk felejtjük el,
Időnk ma vígan töltsük el.

MÁSODIK FELVONÁS.

*Adverson laka — kandalló, benne tűz,
rajta üst.*

1-ső JELENÉS.

*(Adverson asztalnál ül, mellette egy leány
s parasztfiú áll, kiknek jósol. — A' szin mé-
lyében Christián, nép, később herceg.)*

Adverson (*füveket vet az üstbe*)
Ó Belzebub, pokol sötét fejedelme!
Légy oltalmazóm és adj erőt nekem.

N é p
Csenddel legyünk, hallgassuk őtet
Miként lesi a' jövőndőket,
Hogy így beszél, annak jele
Most Belzebub beszél vele.

Adverson
Látva téged a' gazok remegve félnek
De én soha, soha nem borzadok,
A' nagy mester erős mesterem,
Kiben pokol szabályit idézem, jöjj magad
A' pokolból és felelj, szavamra.
Jöjj magad a' pokolból 's felelj szavamra.
Ó Belzebub te pokol sötét fejedelme,
Légy oltalmazóm és adj erőt nekem
*(azon füvekkel, mellyeket az üstbe hánt
dörgöli homlokát)*
(Mindig) biztam hatalmadban.

K a r

Tisztelet az ő mesterművének,
Lám melly esudát tesz ma ő;
Mindenek ő tölle jönnek,
Pénz, gyönyör 's ifjú erő.

A d v e r s o n

Most hallgasson ki ki!

K a r

Az első én leszek.

C h r i s t i á n

Félre! Félre!

K a r

Én legelébb fizetek.

C h r i s t i á n (*erővel előrenyomul*)

Félre azt mondtam, az első leszek én!
Mint hercegi hajós legény,
Jövendő sorsomat akarom tudni tőled
Mond, mi vár reám hű szolgálatomért?
18 évig harcolék érte én — és a' jutalom

A d v e r s o n

Nos?

C h r i s t i á n

Három mély seb hely — —
Szólj, lesz-e jobb napom?

A d v e r s o n

Kezedet nyújtsd nekem.

C h r i s t i á n (*megteszi*)

Jól fizetek, csak jókat jövendőlj.

H e r c e g

Derék ember!

A d v e r s o n (*tenyerét vizsgálja*)
Sorsod megváltozik,
A' herceg ön maga
Téged megtisztelend
És ad egy summa pénzt.

H e r c e g

(*egy köteg aranyra ír és Christián tarisznyájába teszi*)

Igaz legyen szava.

C h r i s t i á n

Jó néne köszönöm!

(*Félre*) most nőm és gyermekim

Örvendjenek velem —

(*Adversonhoz*)—'S a' bér?

A d v e r s o n

Két tallér.

C h r i s t i á n

Nagyon sok, most kivált üres erszényem!
énzt keres, 's kiveszi a' köteget— 's bámulva nézi)

Hohó mi lehet ez? (*olvassa*)

„A' herceg adja öreg barátjának

Hadnagy Christiánnak!“

Lehet-e ez? én hadnagy?

Mi csuda, mi öröm!

Néninek van esze

Mindég dicsérem én nagy eszét és nevet.

K a r

Tisztelet az ő mesterművének,

Lám melly csudát tett ma ő,

Mindenek ő tőle jönnek,

PéNZ, gyönyör, ifju erő (*kün kopogás*).

H e r c e g

Hald kopogás.

A d v e r s o n (*oldalt mutat a' titko
ajtóra*)

Hozzám ez ajtón sokszor jönnek

Titokban több előkelő vendégek,

Kik ismeretlenül kérdeznak engemet

(*kinyitja*).

Szolga belép dominoba félálarccal.

H e r c e g

Mit látok? Reiterholm szolgája ez

'S álruhában jön ide?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

S z o l g a (*Adversonhoz*)

Nagyságos asszonyom

Küld hozzád ide.

H e r c e g (*félre*)

A' grófné küldi őt,

S z o l g a

Ott künn áll kocsija.

A d v e r s o n

Miért?

S z o l g a

Tőled tanácsot kérni kíván egyedül

H e r c e g

Ég!

A d v e r s o n

Bátran jöhet minden félelem nélkül,

A' kelletlen tanukat eltávolítom (*szolga*).

H e r c e g (*félre*)

Elragadja őt sokszor jó szive
'S másnak adja bizalmát,
Én őt ismerem, de valjon mi lehet,
A' miért ide jő?

A d v e r s o n (*néphez*)

Kérdesteket tisztán megfejtani
Szükséges, hogy előbb egyedül
Kérdezzem mesterem — —
Mig ezt elvégezem, várjatok künn reám.

K a r

Tisztelet az ő mesterművének,
Lám melly csudát tett ma ő;
Mindenek ő tőle jönnek,
Pénz, gyönyör és ifjú erő.

*A' hátulsó ajtón el mind— a' herceg az oldal-
szoba függönye alá lopózik— Adverson bezár-
a a' nép után az ajtót, 's mindjárt Amáliát
bocsátja be).*

2-ik JELENÉS.

(*Adverson, Amália, Herceg elbújva.*)

A d v e r s o n

Csak légy nyugott, miért jövel te hozzám?

A m á l i a

Mint hogy varázserőd,
Hír után olly hatalmas:
Úgy azt jól tudod te hozzád miért jövék?

A d v e r s o n

Jó, tehát lásd magad, értek-e ahhoz?
Dáma nagy és előkelő vagy,
Azt olvasom szemedből én.

Ez a' láng érzékeny szivedben,
Hő szerelem, im így neveztetik.

A m á l i a

Ó ég ő szivembe lát!

A d v e r s o n

Jól tudom én azt —

H e r c e g

Valjon ha én —

A d v e r s o n

Úgy-e? no tovább —

H e r c e g

Hallgatom!

A m a l i a

Főrangja van, hatalma annak,

A' ki elrabolta szivemet.

Ó hasztalan harcol szerelmem.

Elrablá nyugalمامat.

A d v e r s o n

Szereted őt?

A m a l i a

Kénytelenül. Ó mikép kerüljem

Őt? — hű maradjak férjem iránt,

Ó ég intézzed sorsomat,

Ó add vissza nyugalمامat.

A d v e r s o n

Ó jaj neked nem lelsz te enyhelyet,

Melly üzze el kínos keservedet.

H e r c e g

Ó ég Ura, Te halld kérésemet,

Nyugtasd meg őt 's ez által engemet.

H e r c e g

Lelkem nyugalmat hiában vár,
Égi jutalmat keblébe zár;
Illy érzelemmel a' szív ha tölt,
Ott száz veszélylyel nyugalmat ölt.

A d v e r s o n

Varázs csalhatatlan italt
Erre majd készitek én.

A m á l i a

Aranyt adok kívánj akármi bért,

A d v e r s o n

De ahhoz bátorság kell és nagy merény,

A m a l i a

Ó merényem van elég.

A d v e r s o n

Városunk külfalán csak, van ott
Egy rémitő hely: meglátva borzad attól
A' szegény balga nép. Az a' hely,
Melly feyíti rettentve a' vétkest,
És ott elóljja életét,

Hol a' gonosztevőnek kiszáradott
Csontjából: a' légszelek süvöltnek
E' borzadás lakába, oda menj el
Magad — ez éjt — de ám csupán magad.

A m á l i a

Azt tenni nincs erőm.

A d v e r s o n

Hogyan? te reszketsz?

A m a l i a

Legyen! mi még tovább?

A d v e r s o n

Felszakítasz saját kezeddél
Ott egy csudás növényt,
Melly csak ott lelhető
E' vad helyen, máshol nem is terem.

A m a l i a

Ó ég!

A d v e r s o n

Hogyan, miért rebegsz így?

A m a l i a

Jó, én a' ferjemért éltem is feláldozandó
Megyek szavam reá,
Ó ég! intézzed sorsomat
Ó add vissza nyugalmamat;
Keblem nyugalmat hiában vár,
Ennyi fájdalmat nem áll ki már,
Illy érzelemmel a' szív ha tölt,
Ott száz veszélylyel nyugalmat ölt,
Erényem szent jogának
Magam feláldozom:
Ég erőt ad hozzája,

K a r (kivül)

Éj asszonya mi te hozzád jövünk,
Hallgasd meg szavunk,
Nyitsd meg ajtód nekünk!

A d v e r s o n

(Amáliát az ajtóhoz vezeti)

Siess hamar!

A m a l i a

Legyen, de tedd a' mit fogadtál (elmegy).

Adverson

(az ajtót utánna bezárja 's a' más
kettőt kinyitja.)

3-ik JELENÉS.

Adverson, Herceg, Dehorn, Ribbing, Oskár,
udvariak álöltönyben)

Kar

Éj asszonya, és a' pokolnak!

Most hát tartsd meg adott szavad
Lásd mindenek hozzád hajolnak,
Mi vár reánk, mond magad!

Oskár

De valjon hol marad hercegem
Illy sokáig? — ez ő!

Herceg (félre hozzá)

Igen, de vigyázz' el ne árulj,
(Adversonhoz) Jöszte boszorkány,
Mond ki, de nyilván

Szólj, hogy minő sors talál engemet?

Bár mi találjon 's káromra száljon,
Meg nem zavarja derült keblemet.

Szólj, úgy-e bár hív még leánykám:
Enyim úgy-e tán; 's hív maradt hozzám
Mint ocean csalfa tükrével.

Megesalt ő talán? 's hivtelen hozzám?

Ha bár pokol velem dacol,

Csak nevetem 's megvetem.

Hát szólj igazt, hallgatjuk azt,

Reánk mi vár, mond ki már!

K a r

Hát felelj pokolra késztetünk,
Mond ki azt, a' mit mi érhetünk;
Ha bár pokol velem dacol sat.

Ha olly tudós vagy, mint híred olly nagy
Folytasd tovább 's abban lesz ön javad
Ha azt kifejted: meglásd tenéked
Mindenikünk itten egy csókot ad.
Rajta tehát azt érdemeld meg,
Szép az ár, melly érte vár.
Nem retteg bátor hajós nép,
Hívd bár Belzebub fiát!
Ha bár pokol velem dacol
Csak nevetem 's megvetem.
Hát szólj igazt, hallgatjuk azt
Reánk mi vár? mond ki már.

A d v e r s o n

Csitt bár ki legyen az,
Ki vakmerően merészel
E' lakba lépni be,
'S itt hatalmamat így neveti,
'S csufolja azt — mit elmém felfedez,
Ollyasmi leszen az, mi okoz rettegést.

D e h o r n

Ki legyen hát az első közöttünk?

O s k á r

Én!

M i n d

De én — De én — (*előre tolakodnak*)

H e r c e g
Hadjatok engem!

O s c á r
Igen, mert herceg ő! (*félre*).

A d v e r s o n
(*a' herceg tenyerét vizsgálja*)
Ha hogy tudományom nem csal engem,
E' kéz többször forgatta harcban kardját.

O s c á r
Már ez igaz!

H e r c e g
Hallgass! tovább csak.

A d v e r s o n
ely sóhajjal elfordítja tekintetét a' hercegtől
Ó jaj! távozzál, és ne kérdezzél tovább!

H e r c e g
Én tovább nem megyek, akarom hallani.

M i n d
Tehát beszélj!

A d v e r s o n
Tehát fenyeget a' halál.

H e r c e g
Ha harcmezőn talál, kedves lesz a' nekem.

A d v e r s o n
Ó nem, e' szerencsét el nem éred soha.
Gyilkosok veszik el élted.

M i n d
Nagy ég!

H e r c e g
Biz e' nem rossz találmány!

R i b b i n g , D e h o r n
Rémítő!

A d v e r s o n (*Dehorn's Ribbinghez*)
Mondjátok meg miért borzaszt e' hír
Titeket inkább, mint őt magát?

O s k á r
Rémítő ez a' jóslás, elfog rá az irtózás
Arra, mit ő beszél, jöhet korán veszély

A d v e r s o n
Halld mit beszél a' jóslás,
Azt én mondom de nem más;
'S a' mit nem hívél, most szám igazt
beszél.

H e r c e g
Nevetséges e' jóslás, hihetetlen e' szolás
Arra, mit ő beszél, nem érhet a' veszély

R i b b i n g , D e h o r n
Mely pokolbeli jóslás, elfog rá az irtózás,
Addig a' míg ő él, fenyithet a' veszély.

H e r c e g
Végezd hamar jövendölésed,
Nevezd meg azt előbb, ki legyen a' gyilkos

A d v e r s o n
A' gyilkos az leszen, kinek előbb keze
Nyujtod barátilag.

H e r c e g
Mélió csodálkozásra (*többiekhez*)
No hát urak! ki az köztetek,
Ki lesz, ki hazugságban hagyja őt?
(*mindeniknek nyujtja kezét, kik tisztelet
tel magukat hátravonják*).

4-ik JELENÉS.

(*Voltak, Reiterholm*)

H e r c e g

Ijt vagy te is? (*kezet fog Reiterholmmal*)

O jer, köztünk a' rest te vagy.

M i n d

(*csodálkozva midőn kezet fogtak*)

R e i t e r h o l m !

R i b b i n g (*félre*)

Hála az égnek!

O s c á r

Hiába jószolt ő felette sibilla, ön magát csalá.
Az égigond vigyáz körülte, melly őt e' hely-
re elhozá.

A d v e r s o n

Elmém a' titkot felfedezte, ámbár neves-
uram hozzá,

Vigyázz, mert meglakolsz érette, ne bizd
magad a' sorsra rá.

H e r c e g

Titkom maradt keblembé rejtve, Sibilla ön
magát csalá;

A' sors golyót roszul vetette, félelmem ez
nem okozá.

R i b b i n g, D e h o r n

Én félek, hogy fel lesz fedezve — a' titkot ő
elárulá,

A' tör maradjon most elrejtve, lesz tán még
jobb időnk rá.

H e r c e g.

(újra megszorítja Reiterholm kezét)
Igen, e' kéz, mellyet én most szoritok,
Ez egy baráti kéz. —

Reiterholm *(magát meghajtva)*
Hercegem!

A d v e r s o n
Herceged?

H e r c e g
Most egyszer mesterséged el nem árulta tit
komat.

'S te nem gyanítod azt, hogy e' város hatá
riból

Eltiltani akartak téged?

A d v e r s o n

Engem herceg?

H e r c e g
Itt maradhatsz, hát légy nyugott,
En ígérem neked!

A d v e r s o n
Uram köszönöm e' kegyelmet!
Nincsen elég szavam rá!
De én újra téged intelek
Egy barátod megöl orozva tégedet.
*titkon mondja a' Herczeghez — egy pilanatot
vetve Reiterholmra).*

Ribbing, Dehorn
(megijednek, félre) Nagy ég!

A d v e r s o n
Egynek se hidjél!

H e r c e g (*boszankodva*)
Szüntelen e' gyanu
Én nem hiszem! megbocsátom
Szavad, de nem hiszem!

R e i t e r h o l m
Urak menjünk, védjük lépteit hercegünknek!
(*el az udvariakkal*).

D e h o r n, *Ribbing- 's összeesküdtekhez*)
No most tovább ne késs, kedvez a' pillanat.
Használjuk ezt hamar, essék az áldozat!
(*Hercegre mutat*) most tehát gyilkoljuk őt!
(*Dehorn és Ribbing örük mellett rejtett
örük után nyulnak és vigyázva a' Herceg
elé mennek, ki hozzájok háttal van fordul-
t — a' többi összeesküdtek is követik — Os-
cár egy széles köpenyt hozott, 's azzal fog-
lalkozik, hogy a' Hercegre adja. — Azonperc-
n, midőn Dehorn és Ribbing egészen a'
hercegig sompolyagtak és akarják, künn a'
p örömdala — kik belépnek — hangzik.*)

K a r

Áldás a' mi hercegünknek,
Ohajtása hív szivünknek,
A' ki szóval 's tettevel
A' szegényt nem hagyja el;
Gyámola mindenkinek
Édes atyja népének.
Az ég soká tartsa meg őt
Hosszas éltel a' dicsőt.

H e r c e g (*Adverson- és Oscárhoz*)
Ki kívánhatja azt, hogy most is kételkedjem

Népem szeretete legerősb óltalom,
Ki várja, hogy szívök hódolását feledjem
Nem veszi tőlem ezt a' gonosz hatalom!

5-ik JELENÉS.

(Voltak, Dehorn utánna Reiterholm)

D e h o r n , R i b b i n g

Kár hogy ezek érkezének,

'S gátolák feltételünk

El vele legyünk nyomában

Halált ő nem kerüli el:

Utánna megyünk leskelődve

Még ma halálnak adjuk őt

Fegyverünkkel a' büszke főt!

C r i s t i á n *(most lépett be elragad
tatással)*

Pajtások! ez ő, jó atyánk

Maga van itt közöttünk,

A' kit mi úgy szerettünk

Jó barát, jó atya és fejdelem

Kiáltsátok, hogy éljen!

N é p

Éljen éljen soká tehát

Kérjük érte az ég Urát,

Éljen a' dicső, éljen ő!

*(körülveszik a' herceget, kezét 's köpenyét
csókolják).*

O s c á r

Őt, ki mást bóldoggá teszen,

Az ég óltalmába veszen.

A d v e r s o n

Ő, ki mást bóldoggá teszen,

A' gonosz prédája leszen.

H e r c e g

Ah! ha népem így hozzám öltethem,
Melly bődög legyek én, akkor érezhetem.

D e h o r n, R i b b i n g

Fegyverünk őt várja készen
'S boszuuk áldozatja leszen.

K a r

Éljen soká a' dicső.

ARMADIK FELVONÁS.

(Vadsziklás hely — balról akasztófa,
kőoszlop, köröskörül sziklák, melyekről
lehet járni — hőléd hófelhők közül látszik.)

1-ső JELENÉS.

Az előfüggöny felmentével szél süvölt — hó
— az óra 12-től üt — Amália bundába
kölve jó le balról a' szikla úton — minden
éssel nevedezni látszik félelme, midőn az
asztófát meglátja, megborzadva szinte élet
kül egy ott levő kőpadra ájul.)

Nagy ég oltalmaz, mielőtt megöl gyötrelmem
rémletes helyen, hol a' bűn lakol.
Ezen, még léptem hangja is riaszt,
Magam vagyok rajta hát.

Tudom mit tegyek, mit tanácsolt nekem.
A' sziklák között enn kezeimmal
Kaszam fel magam azon csudás növényt,

'S melly bennem oltsa el vétkes szerelmemet.
'S ha majd halálos rettegéssel bírom a' drág
talizmánt,
A' mellyt az öreg bünnéne, elkészíteni számom
ra szánt;
Akkor elhamvad a' szív tüze, 's lángra ne
gyulad többé soha.
'S örökre veszve szívem bálvánja jaj akko
szerencse
'S álmom oda — a' bánat, keservek
Kínozva fenytnek; szerelmem tüzének láng
bennem ég,
Hogy szívem szavának e' tűz hatalmának
Báttran ellenálljak, nincs erőm elég.
Határozatlan állok, a' midőn becsület
Attól tilt engemet, Isten hozzád felsóhajtok
Ó hald kérésemet, 's vezesd léptemet—ég! ég!

2-ik JELENÉS

(*Amália, Herceg*)

H e r c e g

Ne rettegj asszonyom! az én magam vagyok
'S oltalmazód leszek!

A m á l i a

Ó herceg hagyj magamra!

H e r c e g

'S a' pokoltól te kérsz hatalmat?

Gyűlölni azt, ki érted él.

A' hű szerelem egy szebb jutalmat

Hiában vár, ha így reméln.

A m á l i a

Szívem elárulám; ki nem állom

E' csáb tekintetét!

H e r c e g

Ó légy nyugott, tapasztalándod,
Hogy a' szerelem rózsát terem
Hű érzeted ha volt irántam.

A m á l i a

Irgalom! kié vagyok szent esküvéssel
Barátod az.

H e r c e g

Ne mond — ó ne!

A m á l i a

Kezem olly férjnek adtam,
A' ki értted veszély között
Áldozná ön vérét és életét.

H e r c e g

Elég elég innen el, 's ha már azt kívánod,
Hogy elhagyjalak, vedd el úgy életemet.

A m á l i a

Rettegés gyötri szívem, nem szabad reá
tekintenem

A' fájdalom megöl, ó nincs ki védelemre
Felfogadna, 's kimentne e' kínos ár elől
Rettegés dulja szívem nem szabad rátekin-
tenem,

A' fájdalom megöl, oh nincs ki védelemre
Felfogadna, kínos ár, kínos ár elől. —

H e r c e g

Ha bár harcolék ön magammal
Ha bár szándékozám — győzni ön magam;
De nem bírek ez indulattal,
Szerelmed adja fő javam.

A m á l i a

Magamra hagyj.

H e r c e g

Halált adj! szólj csak, egy ige tőled angy
S érted elhagyom rangomat — én nem go
dolok

Koronával, ó csak te adj jutalmat.

A m á l i a

Ezt a' kint, rettegést nem lehet kiállnom
O megmentni kell magam.

H e r c e g

Nem!

A m á l i a

Halld tehát! szeretlek, halljad e' vallomás
De, ah! ó szánd meg ó szánd szivem
Ó adj erőt magam legyőzőm.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

H e r c e g

Égi nő melly öröm!

A m a l i a

Szánj meg!

H e r c e g

Ó késő már!

Felejtve van a' mult idő,

Szerelmed éltető!

Bánatim eltávozásának

Vége szivem fájdalmának.

A m á l i a

Valaki jön! ó ég!

H e r c e g

Ki az, ki ott közelget?

A m á l i a

Sietve jő felénk — látom őt erre tart.

H e r c e g

Illy időben e' helyen ki bátor megjelenni?

3-ik JELENÉS.

(*Voltak, Reiterholm*)

H e r c e g

Ó ég Reiterholm!

A m á l i a

Férjem az! (*megijed fátjolát lebocsátja*)

R e i t e r h o l m

Mit látok? Hercegem e' borzasztó helyen illy késő éjszaka? Csudás szerelmi kaland: de hogy ha árulók itt közel leskelődnek, fenytik drága életedet—Uram én féltelek azért jövék utánnad, hallván, hogy egyedül illy késő éjszakán, e helyre el.

H e r c e g

De azt miért tevéd?

R e i t e r h o l m

Hogy téged védjelek

Az árulók dühétől,

Kik véredet szomjazzák

Utánnad leskelődve

És mostan itt körül

Elrejtették magok'

A m á l i a

Ah! borzadás fogott el.

R e i t e r h o l m

Miként a' tolvajok lesik prédájokat,

Csak így beburkolózva, nem ismerének

'S hívék, hogy társ vagyok tudom szándékjokat.

Igen mondta egy, láttam őt a' herceget;

Egy ifju szép asszonyka karján:

Ha visszatér, haljon ő szeretője karjai közt.

A m á l i a (*magán kívül*)

Iszonyatos!

H e r c e g

Rejtsd el e' félelmedet.

R e i t e r h o l m

(*köpenyét a' hercegre adva*)

Magad megmentheted.

Látatlanul elszökhetsz e' barlangon

Keresztül, ha elvonulsz előlök.

A m á l i a (*titkon a' herceghez*)

Az Istenért siess!

H e r c e g (*szintügy*)

Téged kísérlek én, jer kedvesem velem kövess!

R e i t e r h o l m

(*az Amáliával induló herceget vizatartja*)

Nem nem! megismerhetnek így, jobb távozz' el

magad, tudják hogy ő veled van;

Távozz' magad csupán.

A m á l i a (*titkon*)

Igaza van, távozzék ön tehát egyedül

H e r c e g

Soha sem, fegyverök hadd találjon

Tőled nem távoزم.

A m á l i a

Ó fuss még van idő!

H e r c e g

Boszujok megvetem; karjaid közt halálom talál-
ni, öröm.

A' vér meg áll eremben nekem.

Ó jaj ma itt veszély talál.

R e i t e r h o l m

Ha őt fenýíti a' halál

Ezen veszélyt elüzni kell,

Bár engem itt talál halál.

A m á l i a

Balsorsom ah ki nem kerülöm,

Ó jaj ma itt veszély talál.

E g y ü t t

Nagy Isten hallgasd meg kérésemaj

Hogy ne érje őt halál.

A m á l i a

No jó tehát tegyed csupán én miattam,

Mert kéntelen leszek letenni

Fátyolom felfedem én magam

E' jelen nagy hibám,

Ha még sem távozol —

Óh szaladj, vagy ha nem,

Őn magam gyilkolom.

Ó fuss fuss magam akarom! el hamar!

H e r c e g

Reiterholm! hallgass reám

Határtalan hűséged igen jól ismerem,

Határtalan az én bizalmam is.

R e i t e r h o l m

Hercegem!

H e r c e g

Tagad vezesd el őt város kapujáig.

Reiterholm

Igérem azt!

Herceg

Egy szót se szólj 's meg ne nézd ki legyen ő.

Reiterholm

Esküszöm azt: állok én szavamnak,
Halál ha megszegem.

Herceg

Becsület 's életed van lekötve rá!

Reiterholm

Legyen úgy — de siess!

Herceg

Ám legyen, csak hogy —

Amott a' szikla mellett,
Az ellenünk elől óltalom van talán,

Ég, hol van a' ki ment

Lássad, ah már közelgnek

Engedj ó kérelmemnek,

El innen el! kiméld meg drága étedet.

4-ik JELENÉS.

(*Reiterholm, Amalia.*)

Reiterholm

Most tehát hagyuk el e' borzasztó helyet,
Elvezetlek Stockolm kapujáig, 's esküm betölt-
ve lesz.

Amalia (*félre*)

Nagy ég minden bátorságom elhagy.

Reiterholm

Tehát siessünk: ó ég! te reszketsz, de miért?
ne vond bizalmadat olly félve tőlem el. A' her-
ceg ön maga az én legjobb barátom.

Amália (*félre rettegéssel*)

Jaj nekem.

Reiterholm

Im esküszöm, hogy itt a' mit fogadtam önéki, azt soha meg nem szegem.

Amália (*félre*)

Ó engedjünk hát szavának,

Az ő kívánatának.

És élete mentve lesz;

De e' nagy rettegéssel

E' szörnyü küzdéssel

Vég erőm elhagy.

Reiterholm

Nagy ég jönnek ők

El el ők azok.

5-ik JELENÉS.

(*Voltak, Ribbing, Dehorn*)

Ribbing Dehorn.

Reszkessen a' kegyetlen,

Az elszenvedhetetlen

Halál érje őt!

Lakoljon életével

A' boszu fegyverével

Órája már ütött.

Dehorn

Mi elegenden vagyunk, van elég bátorságunk!

El tehát rontani reá!

Amália

Ver szívem és rebeg.

D e h o r n

Amott a' sötét fátyolt látod a' sötétben?

R i b b i n g

Hisz azt mondták nekünk

Egy szép asszonynyal jött,

A' herceg a' magányba.

D e h o r n

Halálát itt találta (*mind Amalia's Reiterholmra rohannak, kik jobb oldalra vonultak*)

No hát!

R e i t e r h o l m

(*határozottan elébök áll*) Ki az?

D e h o r n, R i b b i n g

Nagy ég! nem a' herceg az?

R e i t e r h o l m

Nem, mert az én vagyok!

D e h o r n, R i b b i n g

Megcsalattatánk, hisz e' Reiterholm!

R e i t e r h o l m

Úgy vagyon egyről egyig tudom, kik legyetek

'S megmondom nevetek:

Ez itt Dehorn Ribbing, de mit kerestek itt!

A m á l i a

Nem lehet telyjesítnem

Szivemet csendesítnem,

Mert már megbántam tettemet,

Vétkemért meglakoltam;

Férjemhez hálátlan voltam

És e' kinez engemet.

R e i t e r h o l m
Még ma kell teljesítnem
Tervöket semmisítnem,
Végrehajtom tisztemet;
Oh hála, hogy én voltam,
Őket itt meggátoltam,
Nem kimélve életemet.

D e h o r n, R i b b i n g
Jobb elvonulni innen
Eskünk betöltve híven
Végezni nem lehet
Barátja óltalmában
Eltávozott magában,
S itt minket ő nevet.

R e i t e r h o l m (*parancsolólag*)
Tehát egy sem felel?
Most ide miért jövétek?

R i b b i n g
Csak egy szerelmi kaland hozott engem ide.

D e h o r n
Mi azt fel nem találhatánk
De bódogabb te vagy, azt te felleled.

R i b b i n g
Szeretnék kedvesed' megismerni közelről,
Ki legyen ő? az, ki bátor sötét éjszakán
E' helyre jönni el.

R e i t e r h o l m
Ki bátorkodnék felfedni fátyolát
Az égre, eszküszöm meghal az általam.

R i b b i n g

Már ez az ellentállás maga ösztönöz
Tudni azt, ki legyen a' ki itt rejtezik ?

D e h o r n , R i b b i n g

Egy szép asszonyka kedvéért
Mindenütt lehet ontani vért.

R e i t e r h o l m

Ki hozzá csak egy ujjal ért.
Itt töstént meglakol azért.

D e h o r n , R i b b i n g

E' kaland furcsa ám, kedvesét félti tán
Tudjuk azt, hogy miért kész érte ontani vért
(*összeesküdtek 's Reiterholm kardot rántva
összeecsapnak*)

A m á l i a (*közikbe rohan*)

Ó álljatok, életét hadjátok (*a' fátyol leesik fejéről*)

R i b b i n g , D e h o r n ,

Az ő neje!

R e i t e r h o l m

Amália!

R i b b i n g , D e h o r n

Többi közt mondhatom ritka e' találkozás,
A' midőn a' férj magának drága nejét szöktet

R e i t e r h o l m

Kiért adám az életem, becsületem rabolja;
Boszú halál, a' csábítóra,
Ki olly jutalmat ad hű barátoknak!

(*Dehorn, Ribbing nevetnek*)

R e i t e r h o l m

Engem így meggyalázott,
Gyilkolom e' vakmerőt!

A m a l i a

E' szégyen és gyalázat
Vad lángra gyújtja őt
Immár szakasztva a' kötél.

D e h o r n, R i b b i n g
Melly dicső ezen mulatni
Ez ma tárgy lesz nekünk ;
Már ezen lesz mit nevetni
Majd ha vissza érkezünk! ha ha ha!

R e i t e r h o l m
Szégyen és gyalázat
Még ezért érje őt;
Engem így meggyalázott
Gyilkolom vakmerőt

Bosszu lángja: halálra gyulasztja keblemet.

D e h o r n
most menjük a' még minket fel nem fedeznek.

R i b b i n g
De mond mi érhet itt bennünket ?
Kivel mi itt vagyunk, herceg barátja az.

R e i t e r h o l m
Halálos ellensége!
latok vagy nálam erről kell még beszélünk!

R i b b i n g
Mint kívánod! ha már csak azért is,
Hogy megtudják, mi történt?
E' késő éjszakán mit akar itten ő?

R e i t e r h o l m
Ránk nézve mind egy az!
Szavatok, becsületre ígértetek?

R i b b i n g

Igen !

R e i t e r h o l m

De hol?

R i b b i n g

A' te lakodban.

R e i t e r h o l m

És mikor?

R i b b i n g

Holnap reggel hét óra tájban.

R e i t e r h o l m

Mind ketten ott megjelentek?

R i b b i n g

Egy is elég leszen.

R e i t e r h o l m

Mind ketten ?

R i b b i n g, D e h o r n

Szivesen !

R e i t e r h o l m

Holnap tehát ?

D e h o r n, R i b b i n g

Igen !

R e i t e r h o l m (*nejehez*)

Jer asszonyom! ezt a' szégyent kerüld ki
Talán emlékezel? vezetőd leszek én a'
város kapujáig.

A m á l i a

Elhagy minden erőm. Férjem ah!

R e i t e r h o l m

Hasztalan esdeklésed,

Hijában e' könyező szemek
Halál fejedre — csalfa — vár!

R i b b i n g, D e h o r n

Ezen lesz mit nevetni,

Ha vissza érkezünk, ha ha ha!

Dicső ezen mulatni.

Ez ma tárgy lesz nekünk,

Ez lesz mit nevetni

Ha vissza érkezünk.

NEGYEDIK FELVONÁS.

*(Reiterholm szobája — Asztal — színhátul-
jában könyvtár, közép-'s két oldalajtó —
nappal)*

1-ső JELENÉS.

*Reiterholm, Amáliát kezenfogva bevezeti
kardját az asztalra teszi.*

Reiterholm

Te hitszegő reméled

Szívem megcsalni véled?

Szemed ha könyben áll,

Kemény ítéltetésed

Rettentő büntetésed!

Reád vár a' halál

A m á l i a

Óh halld könyörgésem.

Ah! lásd e' rettegésem.

Ne engedd szívem gyötrelmét;

Ah! szavad felvidit,

Én semmit sem hibáztam.

R e i t e r h o l m

De hogy ha önként
Vétked kivallod töstént,
Feltarthatod még boszum vad dühét.

A m á l i a

Szivem ha sors bűnös láncába tartja
Férjem becsületét nem sértém meg.

R e i t e r h o l m

Halvány arcád, szemed
Félelmes rettegésed
Nyilván mutatja ez
E' szörnyü vétkezésed.

A m á l i a

Igen—öt valyon szerettem? nem tudom
Am de hitszegő irántad én soha o nem valék.

R e i t e r h o l m

Nem hallok én hitetlen, szemed bár könybe
Talán meghallgatást kérésed fentalál.
Kemény íteltetésed rettentő büntetésed
Reád vár halál. (*kardját rá fogja*)

A m á l i a

Óh ahrebege nőd előtted! ah szelid kérelmem
Enyhítsd kiomat. Hadd fiam ölelnem!
O add vissza nyugalmamat! Fiam Fiam!
Hadd fiam ölelnem, szivemhez szoritnom.

R e i t e r h o l m

Bus szava érdeklése—el ragadja keblemet
Ellent nem állhatok—még szerelmet érez szivem.

A m á l i a

Ó tán száanalom jó szivére
Tán csendesül irántam vére—irgalomra tere
Ó látom megbocsát

Ó ég tekints e' szív bajára bocsásd hibám
Ne adj sikert vad boszura, ne hagyj kiontani vért.

Reiterholm

Szívemben a' szegényt bár szegényt
Megszántam! ám de még boszumat nem áltam
Irgalmat nem talál

Szívem neki bár megbocsátna

De hirem nevem felkiáltna

A' megsértett boszút áll

Jönek töröld le könyüid tüstént

Azt parancsolom menj!

Rejtsd el halvány tekinteted

Elinnen el! senki ne tudja

Ne gyanítsa vétkeidet s' gyalázatomból!

(int hogy jobb felé menjen—Amália el)

2-ik JELENÉS

Reiterholm, Dehorn, Ribbing

idegen köszönnek Reiterholm leülteti őket)

Reiterholm

(miután figyelmetesen vizsgálta őket)

Magunkra vagyunk, halgassatok!

Én tudom terveteket és gonoszságotokat

Szándéktok abban áll: megölni a' herceget.

Dehorn Ribbing

(megijedve felálva) ki mondta azt?

Reiterholm

(újra leülteti 's irást vessz elé)

Én megtudom azt bizonyítani.

Ribbing

Hah! ezt azért tevéd, hogy vissza élj

Vele, 's terveink hogy kivald —

Reiterholm

(*feltűzelve*) magam is társ leszek.

Ribbing (*gunnyal*)

Reiterholm azt hiszed

Talán minket megcsalhatsz?

Dehorn

Azt hiszed, csalfasággal

Minket elámitasz?

Reiterholm

Talán gyanus vagyok? miért e' kétkedés?

No halgassunk tehát — tett legyen következő.

Tartani tiveletek — elszánt határozásom

Sőt zálogul addig — kezetekbe fiam bocsáton

Önnön fiam! — azért vigyétek őt —

Ha áruló leszek — öljétek meg őt.

Ribbing

Nem tudom mi bírta őtet e' tette rá?

Reiterholm

Ugye bár nem tudjátok mi birt e' tette rá?

Dehorn Ribbing

Ily hamar magát elhatároza — ő kész velün

Mérgetölt boszuját, kész megosztani áldozat

ra hozni

Élte legfőbb javát.

Reiterholm

Egy atya zálogának — gyermekét áldozá

Én kész vagyok megosztani, vad hevem boszuját

Kész éltem legfőbb javát.

Dehorn Reiterholm

Szavad adott bizalmat — bizhatunk benne tán

A' bosszú ad jutalmat ma veszen a' tyran.

Reiterholm

Szavam ád bizalmat, mert siet tett után
A' bosszu ád jutalmat ma veszen a' tyrán,
Oly gyalázat ért itten engem,
Nem mondhatom ki azt előttetek
De én jó! tudom azt
Azért bosszum veendem
Igy a' herceg essék el általam!

Dehorn

Általam kell neki elesni.

Ribbing

Bizzátok én reám, hadd oltsam életét.

Dehorn

Elöllem elvevé a' tisztelet-jelét.

Ribbing

Tehát kilegyen a' gyilkos közöttünk
Határozzon a' sors fölöttünk.

Dehorn

Ám legyen írja fel kiki önnön nevét.

Reiterholm

Kit a' sors talál oltsa az életét.

Együtt

Ó ég adj győzedelmet
Fordíts reánk figyelmet!
'S bosszumat álhatom
Ó adj a' még bosszumat álhatom.

A' haláltól ne féljünk

E' tettben jót remélnjünk

Nálad a' hatalom

E' tettben jót remélnjünk, nálad a' hatalom.

3-ik JELENÉS.

(*Volttak, Amália*)

Reiterholm

Itt mit akarsz? közénk miért jövel?

Amália

Bocsáss meg ó bocsás meg, hogy bátor valék
Egy fiatal apródot bejelentek.

Reiterholm

A' hercegtől?

Amália

Hirt hozott a' hercegtől tehozzád.

Reiterholm

Várakozzék 's te maradj itt!

Amália

Mit akarsz velem?

Reiterholm

Magasb hatalom léptedet most ide hasztalan
nem hozá,

A' vétkes ön maga válassza ki a' bosszulót,
Ki elcsábitójának küzzze bűnös lelkét;
Ez edényből hamar huzza ki egy sorslevélt.

Amália

De miért éppen én?

Reiterholm

Szót sem, úgy akarom.

Fagy eremben a' vér (*kihuzza*)

Reiterholm

— Olvasd!

Ribbing

Reiterholm!

Reiterholm

Hah! az ég maga küld engem

Amalia

Hah! gyanítom — ő velek egyesülve

Velök frigyét kötött

Törnek ők életére arra ő esküdött

Ég ne hadd el ma őt,

Ő velök egyesülve — velök frigyét kötött

Törnek ők életére, — arra ő esküdött,

Megölni vágnak őt! Uram!

Reiterholm (*vadul*)

Nó mit akarsz?

Amalia

Semmit! (*félre*) Hogy mentsem őt

'S férjemet meg ne bántsam?

Ah szerencsétlen!

4-ik JELENÉS.

(*Voltak, Oscár*)

Oscár

Nagyságos asszonyom!

Örvendetes hirt küld a' herceg, az én uram.

Reiterholm

A' herceg? meg kell, megbolondulnom!

Oscár

Reményli ma estére — a' bálba, melyet ad

Férjeddal együtt még ma lát

Elfogadják ajánlatát?

Amalia

Nem! Megbocsásson ma nem!

O s c á r

Az uram nem hallgat illy mentségre,
Minden udvari szép ott lesz hivatalos.
Ez a' felséges bál, a' dalszínházban álland
Ez az álarcos bál fénynyel rogyogni fog.

R e i t e r h o l m

Valjon álarc alatt? —

O s c á r

Igen — tudom bizonynyal — egy bál páré
Álarc — álruha — 's más egyéb —
Rám tudom nem ismernek.

R i b b i n g, D e h o r n

Elvesz ő még talán

Általunk a' tyrán

BCU Cluj / Central University Library Cluj

R e i t e r h o l m

A' bálba elmegyünk 's a' grófné is velem.

A m á l i a

Megfontolád Uram? miért —

R e i t e r h o l m

Igen jól! (*pagéhoz*) mondjad hogy elmegyünk.

O s c á r

Örvendeni fog tudom bizonynyal.

R e i t e r h o l m

Ott lesz maga is?

O s c á r

Bizonynyal ott!

R i b b i n g, D e h o r n

Mi is megyünk!

O s c á r

Ah öröm 's vígalom tölti a' sziveket,
Ott öszvegyünek majd azok,

A' szép leányok, asszonyok,
Bájolók, táncolók, csábítók, hódítók,
Mindent szédít a' pompafény,
Mindent talál a' férfi-kény,
Szép leányt, mit kívánt,
Hogy ha ő lesz galánt.

A m á l i a

Szivem rettegéssel eltölt szenvedéssel
Szörnyü félelemmel dobog kebelem!
Ó ég! ő leszen ma boszu martaléka.
Nincsen a' ki róla vegye e' csapást.

R i b b i n g, D e h o r n

Vidám-örömbe merülve adja őt a' sors nekünk.

Ki nem vigyázva nem gyanítja
Őt fenyítő fegyverünk.
Olly pompa lesz ma ott,
Minőt a' szem kívánhat.

R e i t e r h o l m

Ott a' sok nép között
Könnyen célt érhetünk.

O s c a r

London és Párisból hozták a' portékákat.

R i b b i n g

Bizonynyal a' halált ott adja fegyverünk.

R e i t e r h o l m

Engem talált a' sorsvetés, hogy őt megöljem.

O s c á r

Megjelenesz úgy-e bár, hogy otthon elbeszéljem;
Engedd, hogy én vigyem a' hercegnek a' hírt.

R e i t e r h o l m

Még ma hát!

D e h o r n

Ezen éjt!

R i b b i n g

Igen is!

R e i t e r h o l m

Ott a' bálruhánk készen fekete domino.

R i b b i n g

Hogy ismerjük meg egymást?

R e i t e r h o l m

Veres szalag karunkra kötve legyen.

D e h o r n, R i b b i n g.

És mi lesz a' jelszavunk?

R e i t e r h o l m

Szabadság és a' Svéd?

E g y ü t t

Még ma hát ezen éjen, hogy ott leszünk

Im esküszünk!

A m á l i a.

Itt megöl félelmem,

A' kín 's rettegésem.

Bár hová tekintsek,

Nincs enyhely én nekem.

Ah megöl félelmem a' kín 's vétségem

Nincsen enyhely nekem.

Nincsen a' ki róla

Vegye a' csapást.

Ö s s z e e s k ü d t e k

Ő lesz martalékunk még ma

Még az éjjel

Tőlünk nem menekszik

Érje őt e' csapás.

ÖTÖDIK FELVONÁS.

(Az operaház tánctereme, pompásan világítva — balról gránit lépcsők vezetnek a hercegi lak felé, fent a lépcsőn két granátos — jobbról a szin mélyében és minden részen, hol táncolnak, 's minden ajtónál két granátos áll puskájára támaszkodva)

1-ső JELENÉS.

A függöny felmenetelekor a legváltozatosabb és legelevenebb ábrázolat — sokan sétálnak — mások egymást keresik, némelyek egymást kerülik — mások ismét boszantják, részint álarc és domino alatt, részint természetes alakban, gazdagon, udvarilag character öltönyben — különféle tánc neme.

K a r

Bájos öröm vidámság

Öröm zajos mulatság

Itt egyesül: számtalan vígadók között

Gyönyör vidámság,

Öröm zajos mulatság.

A' jövő reggelig szenteljük ezt az éjt a' áncnak

Minket a' vígalom barátilag összeköt —

Nézd csak ott az úr hitvesét keresi,

E' pedig kedvesét mindenütt hogy lesi,

Annak ott a' feje — boszuval van tele,

Hogy egy szép ifju — táncolt egyszer vele

Ha ha ha ha ha!

*

D e h o r n

Ott jár egy, hogy ha nem esal szemem
Társaink közül, lám lám erre tart felénk

R e i t e r h o l m

(*Jön Dehornak kezét nyújt*)

D e h o r n

Szabadság!

R e i t e r h o l m

(*Megrázza kezét*) És a' Svéd!

R i b b i n g

E' Reiterholm!

D e h o r n

Ez Reiterholm — no szólj hamar mi újság

R e i t e r h o l m

A' herceg nincsen itt, beszélnek emberek,
hogy ő maga el sem jő.

R i b b i n g

Ó átkozott eset!

D e h o r n

Kitől tudod?

R e i t e r h o l m

A' herceg embere, kivel mindent közöl.
Engem most tudósított ezen dolog felől;
Egy névtelen levélkét küldött egy valaki,
A' mellyben őt megintik, hogy ma
Ne menne ki, mert veszély érheti.

R i b b i n g, D e h o r n

Nagy ég!

R i b b i n g

Ha megtudá —

D e h o r n

Tehát ő nem jő el?

R e i t e r h o l m

Nem! otthon fog maradni.

D e h o r n

Az árulót tudom ki írta a' levélt.

R e i t e r h o l m

Jól vigyázz — lassan beszélj

Ott leskelődnek utámmunk.

D e h o r n

Ki az?

R e i t e r h o l m

Nem ismerem, nézd miként közelit

'S boszant ő engem.

O s c á r

Hijába rejtőzöl előlem,

El nem szalasztalak — tudlak ki vagy?

R e i t e r h o l m

Talán?

O s c á r

Gróf Reiterholm, Uram hol hagyd hitvesed,

Kit magad elvezetél.

R e i t e r h o l m

Elment a' hercegnéhez: szeretnél!

Úgy-e bár mulatni ő vele?

O s c a r

Hozzám nem illenek.

R e i t e r h o l m

Nos miért?

Oscar

Itt vannak sokkal nagyobb urak
'S azoknak helyt adok.

Reiterholm

A' page ez!

Oskár

Rám ismere — o be nagy kár!

Reiterholm

Ő nélküle tehát miként jövel a' bálba?
Ugye bár szökve jössz? mert urad nincsen itt

Oskár

Itt van biz ő — de ám —

Reiterholm

'S itt lenne ő?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Oskár

Csak lassan!

Reiterholm

'S te jól tudod?

Oskár

Biz itt van!

Reiterholm

Ugyan ugy? szólj miként öltözött?

Oskár;

Hogy minő álruhában?

Szeretné azt meg tudni ön?

Bárha páge vagyok, de még is —

De ha szükség halgatok —

Még is tovább nem titkolom

Haljátok tehát hogy ő la la la

Nem, titok marad

Ott már a' tánc, én utánnam vár —

Reiterholm

De szólj miként ismerjem őt meg?

Oskár

Hallgatnom kell, hogy vigabban mulasson
Titkolni akarja, hogy ő is itt vagy.

Reiterholm

Tőlem is? kinek ő mindent ki mond?

Oskár

Bosszantni akarja őt?

Reiterholm

Igen!

Oskár

Az igen szép, de osztán ki ne mondja!
Hogy én árultam el.

Reiterholm

Nem! tehát az álruhája?

Oskár

Fekete domino, csak nézd meg jól
Egy veres kereszt a' melyén.—
Megyek kezdődik a' tánc.

Reiterholm

Egy szót.

Oskár

Ne ne nem lehet már tovább itten maradnom,
Mivel már a' tánc ott vár, ott vár reám (*elmegy*)

Reiterholm

(*öszveesküttekkel enyeleg*)

(*Herceg utánna Amália*)

Amália (*herceghex*)

Te itt maradni hogy merészelsz?

Szólj, mely gonosz lélek sugá azt, hogy
intésemet megvesd?

H e r c e g

Tőled jött tehát az intés, melyhalálomhírelé?

A m á l i a

Talán—azért hihetsz szavamnak?

H e r c e g

De ki látott rebegni? el ne vedd bizalmamat

El menni akartam, de most maradok.

Ámde miért rebegsz miattam?

Te szép álarcos így?

A m á l i a

Siess el—távozz'!

Halál lebeg körülted!

H e r c e g

Láttam azt többször én

A' dühös harc mezőn.

A m á l i a

Gyilkos tör fenyt

H e r c e g

Nem okoz rettegést.

A m á l i a

Ókérlek! a' veszélynek ne tedd ki drága élted

Magam feláldozandom kész örömmel érted.

H e r c e g

Mit hallok? ezen hang—Amália!

A m á l i a

Én vagyok—fuss szaladj!

H e r c e g

Enyhet adj fájdalmaimnak

Válni kell tőled magamnak

Hallyad vég szavam tehát

Amália

Ó uram hagyj el engem!

Rettegés futja lelkem

Jaj nekem ha férjem lát!

Fuss szaladj Reiterholm itt lesz nem sokára.

Herceg

Jó, legyen! én tehát el megyek

Neked és férjeddal menni kell.

Amália

Ah ég! uram mit határozol?

Herceg

Kegyelmem árja közt elutazol vele,

Add neki, e' levélt elszakaszt e' tőled engem

En magam irtam hű szerelmesed

Nem nem! urad —

Igy legyen megjavítva vétkem

Igy el oltom szívemnek tüzét

S magam feláldozom.

Amália

Ó jaj nekem!

Enyi disz és követség!

Azt a' távolban lelem,

Kéblem annyi kint kiállva,

Ó nagy ég! te légy velem.

Hálám fogadja el e' ritka szív kegyéért Ah!

Reiterholm

(Összeesküdtekhez, kik vele elébbre jönnek)

Az ő — ismerem őt!

Herceg

(Nyujtja a' papírt Amáliának) Olvasd!

Amália

(Olvassa) Követ Franczia honban.

Szívem nyugodtan doboghat,
Bár szememből köny csorog.
Im elszántan most lemondok
Legyen parancsa — már többé nem félek.

H e r c e g

Szívem enyhet nem találá,
'S mit óhajt fel nem lelém
Kéblem annyi kint kiállá,
Ó nagy ég! te légy velem.

R e i t r h o l m

Vad dühöm föltalála,
Szembe szálsz itt velem!
Érje őt zord halála!
Nincs neki kegyelem!

H e r c e g

Vedd végső ajándékom!

R e i t e r h o l m

(*Lelőri*) Vedd az enyimet is!

H e r c e g

(*Tántorog*) Ah!

A m á l i a

Segítség!

H e r c e g

Bocsánat neki!

K a r

Ah!

KIFAKADÁS.

Ifju, derült kedélyem örökre elveszett,
Szívem magas remények' mélységes sirja lett,
'S ha ollykor mult időmre még visszemlékezem
Csalódás könyűjével telik meg két szemem.

Bájos leányt szerettem, mi hűn, mi végtelen!
Csak én tudom, e' magányom 's pusztá éjelem.

Reá pazarlám lelke'm' legbüszkébb álmait
Reá szép ifjuságom' minden virágait.

'S midőn éjfélszeméből némán szerelme szolt;
Midőn fehér karával először átkarolt,

És holló-fürte' árnyán csókokkal halmozott,
És ajka' csábdalánál álomba ringatott.

Azt gondolám az égnek rám üdvössége száll,
Mellytől földözve játék, az élet és halál.

'S e' tőlem istenített imádott, hű leány, Cluj
Dus völegénye' karján most esküszik talán.

Barátaim is voltak, kedélyes gyöngyfiak,
Kik vélem vigadoztak, kik vélem ittanak.

Mint esküvék kezünkben csöngvén habzó pohár:
„Híved leszünk az élet' bármilly csapása vár!”

Olly égő érzelemmel szoríták kezemet;
Szegény szívem a' kéjben, hogy szinte megrepedt:

De midőn poharamból 'a jó bor elfogyott,
'S ajtomban a' szegénység busan kopogtatott;

Eltűntek, elröpültek mint bujdosó madár,
A' merre zöld tavaszban hevebb a' napsugár.

Most itt ülök magamban, mint eltarolt fa-ág,
Elöttem és utánnam kietlen pusztaság.

E' fára új virágot ki az, ki újra ad?

Ki fösti rózsaszínre sötét világomat?

És vissza ki teremti elrablott hitemet:

Hogy hű barát a' földön és hű leány lehet!

Gyulay Pál.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

